

2022-01-27

Justitedepartementet

Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap

Remissvar avseende promemorian Ju2021/03744 , fler vapendelar i jaktvapengarderoben

Den ideella föreningen Svensk Forum för jakt, skytte och vapenfrågor ("föreningen") har beretts tillfälle att yttra sig över ovanstående.

Föreningen avstyrker förslaget om tillskapande av någon slags "jaktvapendelsgarderob" specifikt begränsad till 12 pipor, slutstycken eller andra smådelar då förslaget i praktiken inte uttryckligen gynnar andra än innehavare av så kallade "modulvapen" när det gäller variationsmöjligheter att bredda användningsområdet för ett redan begränsat innehav av jaktvapen.

Föreningen hemställer att förslaget återremitteras och att begreppet "vapengarderob" utreds grundligt för att på ett trovärdigt sätt kunna spegla den praktiska verkligheten om vilken dimunitiv påverkan legalt innehavda skjutvapnen har i samhället när det gäller det, sedan mer än 30 år tillbaka, ständigt eskalerande och okontrollerade skjutvapenrelaterade våldet i Sverige. Hellst innan ytterligare hinder och begränsningar sätts upp för legalt innehav av skjutvapen avsedda för jakt baserat på samhällets oförmåga att förhindra den pågående situationen.

Vi anser det mycket anmärkningsvärt att Justitedepartementet anser "att det inte finns utrymme" att i nuläget ta sig an frågan om att utöka vapengarderoben för legalt vapeninnehav med ytterligare kompletta jaktvapen som ett antal remissinstanser såg som rimligt vid remitteringen av Ds 2018:30

Bakgrunder

Redan i betänkande SOU 1989:44 var utredarens huvudsyfte och argumentation att ytterligare starkt begränsa antalet jaktvapen hos enskilda utöver vad som 1979 fördes in i begreppet "jaktvapengarderob" i RPS anvisningar och allmänna råd, och som då i normalfallet ansågs behöva omfatta maximalt 6 jaktvapen.

Motivet för en sådan ordning var att det skulle förenkla myndighetens tillståndsgivning utan att behöva göra någon komplicerade behovsprövningar, som ur rättssäkerhetssynpunkt och i praktiken generellt kräver kvalificerat jaktsakkunnig personal hos myndigheten.

Jaktvapengarderoben omfattar nu endast 4 vapen i stället för 6 och för tillstånd för ytterligare jaktvapen, krävs "synnerliga skäl". Ett begrepp som inte vid något tillfälle har preciserats av någon myndighet.

På goda grunder bedömer föreningen att rättssäkerheten för enskilda jägare och skyttar vid prövning av "synnerliga skäl" i tillståndsärenden, fortsatt blir underordnat en verkningslös strävan att minska det skjutvapenrelaterade våldet i samhället genom att göra inskränkningar när det gäller legalt innehav av skjutvapen.

Promemorian 2021/03744 genomsyras ju fortsatt av önskemålet och strävan att minska det lagliga innehavet av kompletta jakt- och målskjutningsvapen i samhället genom att föreslå någon slags "jaktvapendelsgarderob" omfattande ett antal lösa pipor och slutstycken till någon eller ett par lösa stommar till modulvapen.

Tekniken med civila, manuellt repeterade "modulvapen" för jakt, där man enkelt kan byta till en pipa med annan grövre eller klenare kaliber är i sammanhanget, och i jämförelse med extra pipor till brytvapen, relativt ny.

Det har en del fördelar beroende på jaktform och särskilt i samband med övningsskytte att enkelt kunna byta pipa då det exempelvis kan vara obekvämt att skjuta många skott med en grov kaliber. Vidare om man i vissa sammanhang vill göra anpassning av kalibervalet för olika viltarter eller jaktformer.

För ett jaktvapen är "anpassning" inte enbart en fråga om kaliberval utan om vapnets utförande i sin helhet. Det handlar lika mycket om kolvens utformning och anpassning till skytten, och vilken typ av riktmedel som används i olika jaktliga sammanhang. Att exempelvis använda sig av en enkel kolvkamförhöjning för att kompensera skillnaden i montagehöjd (olika riktmedels höjd över pipans kärnlinje) är en rätt primitiv anordning i jämförelse med en personligt väl tillpassad kolv när det finns krav på precision och snabb hantering av vapnet när man skjuter.

Svagheten med modulvapen, oavsett hur många pipor man har, är att ett tändstiftsbrott eller ett kolvhaveri, om man råkar ramla omkull på halt underlag, gör vapnet helt obrukbart. För mer eller mindre lång tid.

Jagar man mycket och har två eller flera konventionella vapen med relevanta kalibrar så har man ju ett annat komplett vapen att ta till. Ska man jaga ett antal dagar, många mil hemifrån, så har förutseende och erfarna jägare oftast två komplett vapen med sig då "skit händer" när man minst önskar det. En trasig stomme och några lösa pipor är inte till stor glädje om man havererar ett modulvapen. - Om man nu inte skaffar sig flera stommar men då minskar ju inte antalet kompletta vapen som lätt kan plockas ihop.

Promemorian hänvisar att användningen av modulvapen ökar men i förhållande till den mängd konventionella kulvapen som finns kommer de att utgöra en försumbar mängd även på mycket lång sikt. Föreningens uppfattning är att tankegångarna om att modulvapen skulle minska det totala antalet kompletta, legala vapen, i samhället och därigenom minska den stora och ökande användningen av illegala skjutvapen för dödligt våld, främst pistoler och automatvapen, inte är trovärdig. Snarare är promemorian en krystad motivation för genomförande av ett beslut om en "jaktvapendelsgarderob" som i princip bara omfattar ett antal individuellt licenspliktiga vapendelar.

Det är i praktiken bara ett fabrikat av modulvapen för jakt som är dominerande på marknaden. Promemorians resonemang är därför enligt vår uppfattning också en typ av marknadspåverkan som innebär en myndighetsstyrning av den enskildes val till en viss typ och fabrikat av jaktvapen.

Pipor, slutstycken, stommar och lådor.

Piporna till huvuddelen av alla konventionell kulvapen med kolvslutningsmekanism är gängade i lådan och därmed utbytbara även om det inte kan göras på några få minuter av vapenägaren. Men det krävs bara en skäligen enkel utrustning och en tolk för kontroll av låsmåttet för respektive patronstyp. Tidsåtgången är ungefär densamma som vid ett manuellt skifte av hjulen på en personbil. Stötbotten på slutstycken till konventionella kulvapen är dimensionerade för att hantera ett mycket stort antal på marknaden förekommande flänslösa patroner med skiftande kaliber från 6 till 10 millimeter.

Analogt följer då, med utgångspunkt från texten i promemorian, att den som innehar ett eller flera konventionella kulvapen med kolvslutningsmekanism utan problem också borde få inneha ett antal gängade lösa pipor i olika kalibrar till sina jaktvapen med konventionell låda. Detta framgår inte klart i promemorian.

Vad är ett vapen?

Föreningens uppfattning är att det enbart är kompletta vapen som kan användas för skottlossning. Lösa pipor kan, även om de i lagtexten jämföras med skjutvapen, enbart användas som ett tillhugge för trubbigt våld i likhet med en järnstång.

Inga så kallade vitala, licenspliktiga mindre vapendelar, kan framgångsrikt användas till något grövre våld eller hot om våld mot liv och hälsa.

Vi har dock förståelse för att samhället ska kunna lagföra personer som påträffas med delar från illegala skjutvapen som avsiktligt demonterats för att undvika åtal om vapenbrott.

Men att begränsa innehavet av vapendelar som är avsedda för legalt innehavda skjutvapen och låta dem belasta en redan lågt dimensionerad jaktvapengarderob minskar knappast våldet i samhället.

Att licensiera vissa vapendelar är i sig inte orimligt, men att skapa någon ny form av "garderob" skapar enbart ökande byråkrati. Principiellt borde en registrering av vissa delar till legalt innehavda vapen vara tillräckligt.

Skärpningar av vapenlagstiftningen har nu pågått i flera årtionden utan att den kriminella användningen av skjutvapen minskat på minsta sätt utan är mycket större än någonsin.

Föreningen uppmanar därför berörda myndigheter, att av trovärdighets skull inför kommande riksdagsval, skapa regler för legalt innehavet av skjutvapen som inte går rakt emot legitima och godtagbara intressen hos Sveriges jägare och skyttar.

I detaljfrågor som berör våra medlemmars varierande verksamheter hänvisar vi till deras egna yttranden över rubricerade promemoria.

Dag som ovan

Tom Jonsson
Ordförande Svenskt Forum

Christer Holmgren
Adjungerad sekreterare